

I

(Законодателни актове)

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2011/76/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 27 септември 2011 година

за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функциониране на Европейския съюз, и по-специално член 91, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Насърчаването на устойчив транспорт представлява ключов елемент от общата транспортна политика. За тази цел трябва да бъде намален приносът на транспортния сектор за промените в климата и неговото отрицателно въздействие, и по-специално задръстванията, които възпрепятстват мобилността, и замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, което уврежда здравето на хората и околната среда. Освен това изискванията за опазване на околната среда трябва да бъдат интегрирани в определянето и изпълнението на други политики на Съюза, включително на общата транспортна политика.
- (2) Целта за намаляване на отрицателното въздействие на транспорта следва да се постигне по начин, при който се избягват прекомерните препятствия пред свободното движение в интерес на здравия икономически растеж, правилното функциониране на вътрешния пазар и териториалното сближаване.
- (3) За оптимизирането на транспортната система в съответствие с това общата транспортна политика следва да използва набор от инструменти за подобряване на транспортната инфраструктура и използването на технологиите, както и да създаде условия за по-ефикасно управление на

търсенето на транспортни услуги, по-специално чрез насърчаване на подновяването на автомобилните паркове, по-ефикасното използване на инфраструктурите и съ-modalността. Това налага да продължи да се използва принципът „ползвателят плаща“, както и развитие и прилагане на принципа „замърсителят плаща“ в транспортния сектор за всички видове транспорт.

- (4) В Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ Комисията се призовава да представи модел за оценяване на всички външни разходи, произтичащи от използването на транспортната инфраструктура, който да служи като база за бъдещите изчисления на таксите за инфраструктура. Този модел трябваше да бъде придружен от анализ на въздействието на интернализацията на външните разходи за всички видове транспорт и от стратегия за поетапно прилагане на модела и, ако е уместно, от предложения за по-нататъшна преработка на посочената директива.
- (5) За да бъде постигнат напредък в разработването на устойчива транспортна политика, цените на транспорта следва да отразяват в по-голяма степен разходите във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика, изменението на климата и задръстванията, които са предизвикани от реалното използване на всички видове транспорт, като начин за оптимизиране на използването на инфраструктурата, намаляване на замърсяването по места, управление на задръстванията и борба с изменението на климата при най-ниски разходи за икономиката. Това изисква поетапен подход при всички видове транспорт, който да отчита техните характерни особености.
- (6) Видовете транспорт вече са започнали да интернализират външните разходи и съответното законодателство на Съюза или постепенно въвежда подобно интернализиране, или поне не пречи на неговото осъществяване. Въпреки това е необходимо този процес да бъде наблюдаван и насърчаван допълнително за всички видове транспорт, като се прилагат общи принципи и същевременно се отчитат специфичните особености на всеки вид транспорт.

⁽¹⁾ ОВ С 255, 22.9.2010 г., стр. 92.

⁽²⁾ ОВ С 120, 28.5.2009 г., стр. 47.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 11 март 2009 г. (ОВ С 87 Е, 1.4.2010 г., стр. 345) и позиция на Съвета на първо четене от 14 февруари 2011 г. (ОВ С 77 Е, 11.3.2011 г., стр. 1). Позиция на Европейския парламент от 7 юни 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 12 септември 2011 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 187, 20.7.1999 г., стр. 42.

- (7) В сектора на автомобилния транспорт ТОЛ таксите, изчислени въз основа на разстоянието, в продължение на което е използвана инфраструктурата, представляват справедлив и ефикасен икономически инструмент за постигане на устойчива транспортна политика, тъй като са в пряка зависимост от използването на инфраструктурата, екологичните показатели на превозните средства и мястото и времето на използване на превозните средства, и следователно могат да бъдат установени на равнище, което отразява разходите във връзка със замърсяването и задръстванията, предизвикани от действителното използване на превозните средства. Освен това ТОЛ таксите не водят до нарушаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, тъй като се заплащат от всички оператори, независимо от държавата-членка на произход или установяване, и пропорционално на интензивността на използване на пътната мрежа.
- (8) Анализът на въздействието показва, че прилагането на ТОЛ такси, изчислени на базата на разходите във връзка със замърсяването, а при претоварените пътища — на базата на по-голяма промяна на ТОЛ таксите във върховите периоди, би имало положително въздействие върху транспортната система и би допринесло за стратегията на Съюза по отношение на изменението на климата. Това би могло да доведе до намаляване на задръстванията и на замърсяването на местно равнище, като се насърчи използването на по-екологични технологии при превозните средства, като се оптимизира логистичното поведение и се намалят празните курсове. Това би могло да изиграе важна косвена роля за намаляване на разхода на гориво и за принос към борбата с изменението на климата.
- (9) Настоящата директива не възпрепятства държавите-членки да прилагат национални правила за таксуване на други ползватели на пътищата, които са извън обхвата на настоящата директива.
- (10) Разходите във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика, под формата на разходи за здравеопазване, включително медицински грижи, загуба на реколти и друг вид загуба на продукцията, както и социалните разходи, се поемат на територията на държавата-членка, в която се извършва транспортът. Принципет „замърсителят плаща“ ще се прилага чрез таксуване на външните разходи, което ще допринесе за тяхното намаляване.
- (11) За целите на настоящата директива моделът, разработен от Комисията за изчисляване на външните разходи във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика, предоставя надеждни методи и набор от единични стойности, които могат да служат като база за изчисляването на таксите за външни разходи.
- (12) Все още има неясноти относно разходите и ползите от системите, необходими за прилагане на диференцирани такси за ненатоварени пътища. До уреждането на въпросните неясноти най-подходящо изглежда прилагането на гъвкав подход на равнището на Съюза. Гъвкавият подход следва да предостави на държавите-членки възможността да решат дали и на кои пътища да въведат такси за външни разходи на базата на местните и националните особености на мрежата.
- (13) Обвързаните с времето такси за ползване представляват полезна система за прилагането на принципа „потребителят заплаща“ още от сега, когато все още не е приложена система на таксуване, основаваща се на пропътуваното разстояние, която отразява по-добре реалното използване на инфраструктурата. Обвързаните с времето такси за ползване, плащани за ден, седмица, месец или година, следва да не дискриминират ползвателите, които не използват редовно инфраструктурата, тъй като голяма част от тях вероятно са чужди превозвачи. Затова за тежкотоварните превозни средства следва да бъде определено по-подробно съотношение между дневните, седмичните, месечните и годишните ставки.
- (14) За да се гарантира, че европейските превозвачи получават ясни ценови сигнали, които играят ролята на стимул за оптимизиране на поведението, в средносрочен план следва да се положат усилия за сближаване на методите, които държавите-членки използват за изчисляване на външните разходи.
- (15) Ясното и прозрачно прилагане на схемите за таксуване би могло да доведе до по-добро функциониране на вътрешния пазар. Ето защо следва да се избягват несъгласуваните схеми за таксуване, за да не се нарушава конкуренцията в международния превоз на товари по трансевропейската пътна мрежа или по определени участъци от тази мрежа, както и по онези допълнителни участъци от взаимосвързани мрежи или автомагистрала, които не са част от трансевропейската пътна мрежа. Същите принципи на таксуване следва да се прилагат по-конкретно към всеки участък от магистралната мрежа на дадена държава-членка.
- (16) Държавите-членки следва да имат възможността да таксуват максималното ниво инфраструктурни разходи и външни разходи, разрешено по настоящата директива, чрез ТОЛ такси, но следва да имат възможност да изберат да таксуват един или двата от тези разходи на по-ниско ниво или изобщо да не налагат такси върху тях.
- (17) При определяне на мрежата, към която да се приложи такса за външни разходи, държавите-членки следва да имат възможност да предпочетат да не налагат такси за външни разходи за определени пътища, с оглед да се подобри достъпът до периферни, вътрешни и островни региони и тяхната конкурентоспособност.
- (18) Следва да има възможност към такса за инфраструктура да се добави елемент за външни разходи, базиран на разходите във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика. Следва да бъде позволено елементът за външните разходи, включен в ТОЛ таксите, да бъде добавян към разходите за използване на инфраструктурата, при условие че са изпълнени определени условия при изчисляване на разходите, за да се избегне прекомерното таксуване.
- (19) С цел да бъдат отразени в по-голяма степен разходите във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика, таксите за външни разходи следва да бъдат променливи според вида на пътя, вида на превозното средство и, по отношение на шумовото замърсяване — според съответните периоди от време.

- (20) Задръстванията оказват отрицателно въздействие, като за ползвателите на пътищата като цяло това означава загуба на време и на гориво. Диференциацията на таксите за инфраструктура предоставя инструмент за управление на задръстванията, тъй като диференцираните ТОЛ такси дават ясен и недвусмислен ценови сигнал на ползвателите на пътищата да променят поведението си и да избягват претоварените участъци от пътищата по време на върховете периоди.
- (21) Когато се прилага промяна с цел намаляване на задръстванията по даден участък от пътя, тя се определя и прилага по неутрален спрямо приходите начин, при който се предлагат значителни финансови предимства за пътните превозвачи, които използват въпросния участък от пътя извън върховете периоди, в сравнение с онези, които използват участъка през върховете периоди.
- (22) Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда⁽¹⁾ вече предоставя основа за разработване и усъвършенстване на набора от мерки на Съюза относно шума от пътните превозни средства и инфраструктура, като изисква от компетентните органи да изготвят стратегически карти на шума за основните пътища и да разработят планове за действие за намаляване на шума в случаите, при които нивата на излагане на въздействие могат да окажат вредно въздействие върху човешкото здраве.
- (23) Безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар изисква рамка на Съюза, за да се гарантира, че пътните такси определени на базата на местните разходи във връзка със замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване, причинени от трафика, и на базата на задръстванията, са прозрачни, пропорционални и недискриминационни. Тази рамка следва да включва общи принципи на таксуване, методи за изчисляване, максимални нива и единични стойности за външните разходи, основани на признати научни методи, както и процедури за съобщаване и докладване на Комисията относно схемите за таксуване за изминат участък.
- (24) Ако държава-членка е определила орган, който да определя таксата за външните разходи, той следва да няма пряк интерес от определянето на прекомерно висок размер и следователно трябва да е независим от органа, който събира и управлява приходите от ТОЛ таксите.
- (25) Коридорът, по който се позволява надбавка, може да включва успоредни и пряко конкуриращи се планински пътни участъци, намиращи се в рамките на разумно разстояние, към които може да бъде отклонен трафикът в резултат от въвеждането на надбавката. При трансгранични проекти прилагането на тази разпоредба се съгласува от съответните държави-членки и Комисията.
- (26) С цел да се даде предимство на изграждането на приоритетните проекти от европейски интерес, установени в приложение III към Решение № 661/2010/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 година относно насоките на Съюза за развитието на трансевропейската транспортна мрежа⁽²⁾, държавите-членки, които имат възможност да прилагат надбавка, следва да приложат тази изборна възможност преди да наложат такса за външни разходи. За да се избегне прекомерно таксуване на ползвателите, таксата за външни разходи следва да не се съчетава с надбавка, освен ако външните разходи превишават размера на вече наложената надбавка. В такъв случай е целесъобразно размерът на надбавката да се приспадне от таксата за външни разходи.
- (27) Следва да не се позволяват отстъпки или намаления на таксата за външни разходи, тъй като те ще породят значителен риск от дискриминация спрямо определени категории ползватели.
- (28) При спазване на съответните разпоредби на Договора за функционирането на Европейския съюз относно държавните помощи, следва да бъде разрешено предприемането на мерки за стимулиране по отношение на пътуванията, които включват скъпи смени на вида транспорт, например автомобилен-морски-автомобилен, в интерес на териториалното сближаване и на достъпността и конкурентоспособността на периферните, вътрешните или островните региони.
- (29) Следва да бъде възможно да се разрешат отстъпки от или намаления на таксата за инфраструктура при определени условия за определени категории ползватели като честите ползватели или ползвателите на електронни системи за събиране на ТОЛ такси.
- (30) Таксуването на външните разходи чрез ТОЛ такси ще влияе по-ефективно на решенията на ползвателите, ако те са запознати с тези разходи. Ето защо тези разходи следва да бъдат посочени отделно в извлечение, в сметка или в еквивалентен документ, издаден от оператора на ТОЛ таксите. Освен това такъв документ би улеснил превозвачите при прехвърлянето на стойността на таксата за външни разходи към товародателя или други клиенти.
- (31) Желателно е да се използват електронни системи за събиране на ТОЛ такси, за да се избегне нарушаването на свободния поток на движението и да се предотвратят неблагоприятните последствия за местната околна среда в резултат от опашките пред бариерите за плащане на ТОЛ таксите. Ето защо е желателно да се прилага такса за външни разходи чрез използването на такива системи, в съответствие с Директива 2004/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността⁽³⁾. С оглед улесняване на правилното функциониране на вътрешния пазар Комисията следва да наблюдава напредъка, постигнат в рамките на Директива 2004/52/ЕО, по прилагането в договорените срокове на истинска европейска електронна услуга за събиране на ТОЛ такси, която ограничава броя на електронните устройства за ТОЛ такси в дадено превозно средство до едно устройство, което да е изцяло съвместимо с електронните системи за събиране на такси във всички държави-членки.

⁽¹⁾ ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12.

⁽²⁾ ОВ L 204, 5.8.2010 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 124.

- (32) При все че решенията относно националните публични разходи, включително приходите, получени в резултат от прилагането на настоящата директива, се вземат от държавите-членки в съответствие с принципа на субсидиарност, допълнителните приходи от таксите за външни разходи, или финансовият еквивалент на тези приходи в съответствие с целите на настоящата директива в областта на транспортната политика следва да бъдат използвани в полза на транспортния сектор за насърчаване на устойчивата мобилност като цяло. Ето защо тези проекти следва да са насочени, *inter alia*, към улесняване на ефективното ценообразуване, намаляване на замърсяването от автомобилния транспорт при източника, смекчаване на неговите последици, подобряване на показателите за CO₂ и на енергийната ефективност на превозните средства, развитие на алтернативна инфраструктура за ползвателите на транспорта, оптимизиране на логистиката или подобряване на безопасността по пътищата.
- (33) За да се насърчи оперативната съвместимост между разпоредбите относно ТОЛ таксите и при спазване на определени условия, на две или повече държави-членки следва да бъде позволено да си сътрудничат при въвеждането на обща система от ТОЛ такси.
- (34) Комисията следва да изпрати своевременно до Съвета и Европейския парламент цялостна оценка на опита, придобит в държавите-членки, които прилагат такса за външни разходи и/или такса за инфраструктура в съответствие с настоящата директива.
- (35) В Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд ⁽¹⁾ се предвижда, че приходите от такси, плащани пряко от ползвателите, трябва да се вземат предвид при определяне на разликата между необходимото и наличното финансиране при проектите, които генерират приходи. Същевременно приходите от таксите за външни разходи следва да не се вземат предвид при изчисляването на разликата между необходимото и наличното финансиране, тъй като тези приходи следва да се изразходват за проекти за намаляване на замърсяването от автомобилния транспорт при източника, смекчаване на неговите последици, подобряване на показателите за CO₂ и на енергийната ефективност на превозните средства, и развитие на алтернативна инфраструктура за ползвателите на транспорта.
- (36) Когато при изчисляването на таксите за външни разходи се използват алтернативни научни методи, държавите-членки следва да могат да вземат предвид методите за изчисляване на причинните стойности на външните разходи, посочени в изследването „Наръчник за оценка на външните разходи в транспортния сектор“ ⁽²⁾, в което се прави общ преглед на най-новите постижения в областта на теорията и практиката на оценяването на външните разходи.
- (37) В планинските райони, описани в изследването „Планинските райони в Европа: анализ на планинските райони в държавите-членки на ЕС, страните в процес на присъединяване и други европейски държави“, което Европейската комисия поръча през 2004 г., следва да се позволи прилагането на по-високи такси за външни разходи, доколкото обективните научни данни показват, че замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване предизвикват по-големи вреди в тези планински райони, поради географските условия и физически явления като наклона на пътищата, температурните инверсии и амфитеатралния ефект на долините.
- (38) С оглед осигуряване на еднакви условия за изпълнението на настоящата директива на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕО) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно механизмите за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ⁽³⁾.
- (39) На Комисията следва да бъдат предоставени правомощия да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз по отношение на определено адаптиране на приложенията. От особено значение е по време на подготовителната си работа Комисията да проведе необходимите консултации, включително на експертно равнище.
- (40) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽⁴⁾ държавите-членки се насърчават да изготвят, за себе си и в интерес на Съюза, свои собствени таблици, които да илюстрират, доколкото е възможно, съответствието между настоящата директива и мерките за нейното транспониране, и да ги направят достъпни за обществеността.
- (41) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се насърчи диференцирано таксуване на базата на външните разходи като средство за постигане на устойчив транспорт, не може да бъде постигната в достатъчна степен самостоятелно от държавите-членки и следователно може, поради важността на трансграничното измерение на транспорта, да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Директива 1999/62/ЕО се изменя, както следва:

1. Член 2 се изменя, както следва:

а) вмъква се следната буква:

⁽¹⁾ ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25.⁽²⁾ http://ec.europa.eu/transport/costs/handbook/index_en.htm.⁽³⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.⁽⁴⁾ ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

„аг) „автомагистрала“ означава път, специално проектиран и построен за автомобилно движение, който не обслужва имоти, граничещи с него, и който:

i) е снабден, с изключение на специални места или временно, с отделни пътни платна за двете посоки на движение, отделени едно от друго или чрез разделителна ивица, която не е предназначена за движение, или по изключение чрез други средства;

ii) не се пресича на ниво нито с друг път, нито с железопътна или трамвайна линия, нито с пътека за велосипедисти или пешеходна пътека; и

iii) е специално обозначен като автомагистрала;“;

б) букви б) и ба) се заменят със следното:

„б) „ТОЛ такса“ означава определена сума, платима за превозно средство въз основа на изминатото разстояние по дадена инфраструктура и на типа превозно средство, която включва такса за инфраструктура и/или такса за външни разходи;

ба) „такса за инфраструктура“ означава такса, налагана с цел да се възстановят разходите, направени в държава-членка, по отношение на изграждане, поддържане, експлоатация и развитие на инфраструктурата;“;

в) вмъкват се следните букви:

„бб) „такса за външни разходи“ означава такса, налагана с цел възстановяване на разходите, направени в държава-членка, във връзка със замърсяването на въздуха и/или шумовото замърсяване, причинени от трафика;

бв) „разходи във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика“ означава стойността на вредите, причинени от изпускането на прахови частици и на вещества — прекурсори на озона, като азотен окис и летливи органични съединения, при експлоатацията на превозно средство;

бг) „разходи във връзка с шумовото замърсяване, причинено от трафика“ означава стойността на вредите, причинени от шума, генериран от превозните средства или причинен от тяхното взаимодействие с пътната настилка;

бд) „среднопретеглена такса за инфраструктура“ означава общият приход от таксата за инфраструктура за даден период, разделен на пробег в километри, пропътуван от превозните средства по пътните участъци, за които се плаща таксата през същия период;

бе) „среднопретеглена такса за външни разходи“ означава общият приход от таксата за външни разходи за даден период, разделен на пробег в километри, пропътуван от превозните средства по пътните участъци, подлежащи на облагане с таксата през същия период;“;

г) буква г) се заменя със следното:

„г) „превозно средство“ означава моторно превозно средство или съчленена комбинация от превозни средства, предназначени или използвани за превоз по пътя на товари и чието максимално допустимо тегло в натоварено състояние е повече от 3,5 тона;“.

2. Членове 7, 7а и 7б се заменят със следното:

„Член 7

1. Без да се засяга член 9, параграф 1а, държавите-членки могат да продължат да прилагат или да въвеждат ТОЛ такси и/или такси за ползване на трансевропейската пътна мрежа или на определени участъци от тази мрежа, както и на онези допълнителни участъци от своята мрежа от автомагистрала, които не са част от трансевропейската пътна мрежа, съгласно условията, предвидени в параграфи 2, 3, 4 и 5 от настоящия член и в членове 7а—7к. Това не засяга правото на държавите-членки при спазване на Договора за функционирането на Европейския съюз да прилагат ТОЛ такси и/или такси за ползване за други пътища, при условие че налагането на ТОЛ такси и/или такси за ползване за такива други пътища не е дискриминационно спрямо международния трафик и не води до нарушаване на конкуренцията между операторите.

2. Държавите-членки не налагат едновременно ТОЛ такси и такси за ползване на която и да е категория превозни средства за използването само на един участък от пътя. Независимо от това, държава-членка, която налага такса за ползване на своята мрежа, може да налага и ТОЛ такси за използване на мостове, тунели и планински проходи.

3. ТОЛ таксите и таксите за ползване не водят до дискриминация, пряка или непряка, на основата на националността на превозвача, държавата-членка или третата държава, в която се е установил превозвачът, или на регистрацията на превозното средство, или началната или крайната точка на транспортната операция.

4. Държавите-членки могат да предвидят намален размер на ТОЛ таксите или на таксите за ползване или освобождаване от задължението за плащане на ТОЛ такси или на такси за ползване за превозни средства, които са изключени от изискването да монтират и използват записващо оборудване съгласно Регламент (ЕИО) № 3821/85 на Съвета от 20 декември 1985 г. относно контролните уреди за регистриране на данните за движението при автомобилен транспорт (*), и в случаи, които са обхванати от и са предмет на условията, установени в член 6, параграф 2, букви а) и б) от настоящата директива.

5. Държава-членка може да избере да прилага ТОЛ такси и/или такси за ползване единствено за превозните средства с максимално допустимо тегло в натоварено състояние не по-малко от 12 тона, ако счита, че включването на превозните средства с тегло, по-малко от 12 тона, наред с другото:

а) би създало в резултат на отклоняването на движението на превозни средства значителни неблагоприятни последици за свободния поток на трафика, околната среда, нивата на шума, задръстванията, човешкото здраве или безопасността по пътищата;

- б) би довело до административни разходи, надвишаващи 30 % от допълнителните приходи, които биха били генерирани от разширяването на прилагането.

Държавите-членки, които предпочитат да прилагат ТОЛ такси и/или такси за ползване единствено за превозните средства с максимално допустимо тегло в натоварено състояние не по-малко от 12 тона, информират Комисията за своето решение и за мотивите за него.

Член 7а

1. Таксите за ползване са пропорционални на продължителността на ползване на инфраструктурата, не надвишават стойностите, установени в приложение II, и имат валидност за ден, седмица, месец или година. Месечният размер не надвишава 10 % от годишния размер, седмичният размер не надвишава 5 % от годишния размер, а дневният размер не надвишава 2 % от годишния размер.

Държава-членка може да прилага само годишни такси за превозни средства, регистрирани в същата държава-членка.

2. Държавите-членки определят размера на таксите за ползване, включително административните разходи, за всички категории превозни средства, на ниво, което не е по-високо от максималните размери, предвидени в приложение II.

Член 7б

1. Таксата за инфраструктура се основава на принципа на възстановяване на инфраструктурните разходи. Среднопотеглената такса за инфраструктура е свързана със строителните разходи и разходите за експлоатация, поддръжка и развитие на съответната инфраструктурна мрежа. Среднопотеглената такса за инфраструктура може да включва също така възвръщаемост на капитала и/или марж на печалбата, основан на пазарните условия.

2. Разходите, които се вземат предвид, са свързани с мрежата или частта от мрежата, за която се налагат такси за инфраструктура, и с превозните средства, подлежащи на таксуване. Държавите-членки могат да предпоставят да се възстановява само определен процент от тези разходи.

Член 7в

1. Таксата за външни разходи може да се отнася до разходите във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика. По пътни участъци, които прекосяват райони с население, изложено на шумово замърсяване от движението на превозни средства по пътищата, таксата за външни разходи може да включва разходите във връзка с шумовото замърсяване, причинено от трафика.

Таксата за външни разходи е променлива и се определя в съответствие с минималните изисквания и методите, посочени в приложение IIIа, и при зачитане на максималните стойности, предвидени в приложение IIIб.

2. Разходите, които се вземат предвид, са свързани с мрежата или с частта от мрежата, за която се налагат такси за външни разходи, и с превозните средства, подлежащи на таксуване. Държавите-членки могат да предпоставят да се възстановява само определен процент от тези разходи.

3. Таксата за външни разходи във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика, не се отнася за превозни средства, които отговарят на най-строгите EURO стандарти за емисии, за период от четири години след датите на прилагане, предвидени в правилата, с които са въведени тези стандарти.

4. Размерът на таксата за външни разходи се определя от съответната държава-членка. Ако държава-членка определи орган за тази цел, той е правно и финансово независим от организацията, която управлява или събира цялата такса или част от нея.

Член 7г

В срок до една година от приемането на бъдещи по-строги EURO стандарти за емисии Европейският парламент и Съветът определят в съответствие с обикновената законодателна процедура съответстващите максимални стойности в приложение IIIб.

Член 7д

1. Държавите-членки изчисляват максималния размер на таксата за инфраструктура, като използват методика, основана върху основните принципи за изчисляване, съдържащи се в приложение III.

2. За концесионни ТОЛ такси максималният размер на таксата за инфраструктура е по-малък или еквивалентен на размера, който би се получил при използване на методиката, основана на основните принципи за изчисляване, съдържащи се в приложение III. Оценката на еквивалентността се извършва въз основа на разумно дълъг референтен период, отговарящ на естеството на концесионния договор.

3. Системи за ТОЛ таксуване, които към 10 юни 2008 г. са били вече създадени, или за които са получени оферти или отговори на покани за провеждане на преговори съгласно договорената процедура в рамките на процес за възлагане на обществена поръчка преди 10 юни 2008 г., не са предмет на задълженията, определени в параграфи 1 и 2, докато тази система е в сила и при условие че в нея няма значителни изменения.

Член 7е

1. В изключителни случаи, засягащи инфраструктурата в планински райони и след информиране на Комисията, може да бъде добавено увеличение към таксата за инфраструктура, налагана за определени пътни участъци, които са обект на големи задръствания или чието използване от превозните средства е причина за значителни екологични щети, при условие че:

- а) генерираният от надбавката приход се инвестира за финансиране на изграждането на приоритетни проекти с европейско значение, посочени в приложение III към Решение № 661/2010/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. относно насоките на Съюза за развитието а трансевропейската транспортна мрежа (**), които допринасят пряко за намаляване на задръстванията или вредите за околната среда и които се изпълняват по трасето на същия коридор, от който е пътният участък, за който се прилага надбавката;

- б) надбавката не надвишава 15 % от среднопретеглената такса за инфраструктура, изчислена в съответствие с член 7б, параграф 1 и член 7д, с изключение на случаите, когато генерираният приход се инвестира в трансгранични части от приоритетни проекти с европейско значение, включващи инфраструктура в планински райони, като в този случай надбавката не може да надвишава 25 %;
- в) прилагането на надбавката не води до несправедливо третиране на търговския трафик в сравнение с другите ползватели на пътя;
- г) описание на точното място, за което се отнася надбавката, и доказателство за решението за финансиране на изграждането на приоритетни проекти, посочени в буква а), се изпращат до Комисията преди прилагане на надбавката; и
- д) периодът, през който се прилага надбавката, е определен и ограничен предварително и е в съответствие, по отношение на очакваните приходи, с финансовите планове и анализа за разходите и ползите за проектите, съфинансирани от приходите от надбавката.

Първата алинея се прилага за нови трансгранични проекти, предмет на споразумение между всички държави-членки, участващи в този проект.

2. Надбавка може да бъде приложена към такса за инфраструктура, която е била променена в съответствие с член 7ж.

3. След получаване на необходимата информация от държава-членка, възнамеряваща да приложи надбавка, Комисията предоставя тази информация на разположение на членовете на комитета, посочен в член 9в. Ако Комисията счете, че планираната надбавка не удовлетворява условията, определени в параграф 1, или ако счете, че планираната надбавка ще окаже значително неблагоприятно влияние върху икономическото развитие на периферните региони, тя може да отхвърли или да поиска промени в плановите за такси, представени от съответната държава-членка. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 9в, параграф 2.

4. На пътни участъци, където са изпълнени критериите за прилагане на надбавка съгласно параграф 1, държавите-членки не могат да налагат такса за външни разходи, освен ако не е приложена надбавка.

5. Размерът на надбавката се изважда от размера на таксата за външни разходи, изчислен в съответствие с член 7в, като се изключват превозните средства с класа на емисии EURO 0, I и II от 15 октомври 2011 г. и III от 2015 г. нататък. Всички тези приходи, генерирани от едновременно прилагане на надбавката и на таксите за външни разходи, се инвестират за финансиране на изграждането на приоритетни проекти с европейско значение, посочени в приложение III към Решение № 661/2010/ЕС.

Член 7ж

1. Държавите-членки променят таксата за инфраструктура според класа на емисии EURO на превозното средство по такъв начин, че нито една такса за инфраструктура

да не надхвърля с повече от 100 % същата такса, наложена на еквивалентни превозни средства, отговарящи на най-строгите стандарти за емисии. Съществуващите концесионни договори са освободени от това задължение до подновяването на договора.

Въпреки това държава-членка може да приложи дерогация от изискването за променливост на таксата за инфраструктура, ако:

- това би подкопало сериозно съгласуваността на системите за събиране на ТОЛ такси на нейна територия;
- за съответната система за събиране на ТОЛ такси би било технически неосъществимо въвеждането на такова разграничаване;
- това би довело до отклоняването на превозните средства, причиняващи най-голямо замърсяване, с отрицателно въздействие върху безопасността по пътищата и общественото здраве; или
- ТОЛ таксата включва такса за външни разходи.

Комисията се уведомява за всяка такава дерогация или освобождаване.

2. Когато водач на превозно средство или, ако е приложимо, превозвач, не може да представи при проверка документите на превозното средство, необходими за удостоверяване на класа на емисии EURO, държавата-членка може да прилага ТОЛ такси до максималния размер.

3. Таксата за инфраструктура също може да бъде променяна с цел намаляване на задръстванията, минимизиране на вредите за инфраструктурата и оптимизиране на използването на съответната инфраструктура или насърчаване на безопасността по пътищата, при условие че:

- промяната е прозрачна, разгласява се публично и е достъпно за всички ползватели при едни и същи условия;
- промяната се прилага според часа, деня или сезона;
- никоя такса за инфраструктура не надхвърля с повече от 175 % максималния размер на среднопретеглената такса за инфраструктура, посочена в член 7б;
- върховите периоди, когато се налагат по-високи такси за инфраструктура с цел намаляване на задръстванията, не надхвърлят пет часа на ден;
- промяната се определя и прилага по прозрачен и неутрален по отношение на приходите начин за участък от пътя, засегнат от задръствания, чрез предлагане на намалени ТОЛ такси на превозвачи, които пътуват извън върховите периоди, и чрез прилагане на увеличени ТОЛ такси за онези, които пътуват през върховите периоди по един и същ пътен участък; и
- държава-членка, която желае да въведе подобна промяна или да промени съществуваща такава, уведомява Комисията за това и ѝ предоставя информацията, необходима за гарантиране, че условията са изпълнени. Въз основа на предоставената информация Комисията оповестява и актуализира редовно списък, съдържащ периодите, по време на които се прилага промяната, и съответните ставки.

4. Посочените в параграфи 1 и 3 промени не са предназначени да генерират допълнителни приходи от ТОЛ такси. Всяко неволно увеличение на приходите се уравни-весава чрез изменение на структурата на промяната, което трябва да бъде изпълнено до две години след края на счетоводната година, през която е генериран допълнителният приход.

Член 7з

1. Най-малко шест месеца преди прилагането на нова система за събиране на ТОЛ такса за инфраструктура държавите-членки съобщават на Комисията:

а) за системи на ТОЛ такси, различни от тези, които включват концесионни ТОЛ такси:

— единичните стойности и останалите параметри, използвани при изчисляването на различните елементи на разходите за инфраструктурата, и

— ясна информация за превозните средства, за които се отнася системата на ТОЛ таксата, и географският обхват на мрежата или частта от нея, използвана за всяко изчисляване на разходите, както и процента от разходите, който се планира да бъде възстановен;

б) за система на ТОЛ такси, които включват концесионни ТОЛ такси:

— концесионните договори или значителните промени в тези договори,

— базовия модел, от който възложителят е изходил при изготвяне на обявлението за концесията, както е посочено в приложение VII Б към Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги (**); този базов модел включва прогнозираните разходи, определени в член 7б, параграф 1, предвидени в рамките на концесията, прогнозният трафик по видове превозни средства, предвижданите равнища на ТОЛ таксите и географският обхват на мрежата, включена в концесионния договор.

2. В рамките на шест месеца от получаване на цялата необходима информация в съответствие с параграф 1 Комисията дава становище дали задълженията по член 7д са изпълнени. Становищата на Комисията се предоставят на комитета, посочен в член 9в.

3. Преди прилагането на нова разпоредба за ТОЛ такса с цел събиране на такса за външни разходи държавите-членки съобщават на Комисията:

а) точна информация за местоположението на пътните участъци, където ще се налага таксата за външни разходи, и описание на класовете превозни средства, видовете пътища и точните периоди от време в съответствие с които таксата за външни разходи ще се променя;

б) планираната среднопретеглена такса за външни разходи и планирания общ приход;

в) ако е приложимо, наименованието на органа, който е определен в съответствие с член 7в, параграф 4 да определя размера на таксата, и имената на неговите представители;

г) параметрите, данните и информацията, необходими, за да се покаже как ще бъде приложен методът за изчисление, предвиден в приложение IIIа.

4. Комисията взема решение дали задълженията по членове 7б, 7в, 7й или член 9, параграф 2 са спазени в срок до:

а) шест месеца след представяне на досието, посочено в параграф 3; или

б) където е приложимо, допълнителни три месеца след получаване на допълнителната информация по параграф 3, поискана от Комисията.

Съответната държава-членка адаптира предложената такса за външни разходи, за да спази решението. Решението на Комисията се предоставя на комитета, посочен в член 9в, на Европейския парламент и на Съвета.

Член 7и

1. Държавите-членки не предоставят отстъпки или намаления на никой ползвател по отношение на частта от ТОЛ такса, която представлява такса за външни разходи.

2. Държавите-членки могат да предоставят отстъпки или намаления за таксата за инфраструктура, при условие че:

а) получената структура на таксите е пропорционална, разгласява се публично и е достъпна за ползвателите при едни и същи условия и не води до допълнителни разходи, които да се прехвърлят върху други ползватели под формата на по-високи ТОЛ такси;

б) подобни отстъпки или намаления водят до реални спестявания на административните разходи; и

в) не надхвърлят 13 % от таксата за инфраструктура, заплащана от еквивалентни превозни средства, които нямат право на отстъпка или намаление.

3. При условията, установени в член 7ж, параграф 3, буква б) и в член 7ж, параграф 4, в изключителни случаи, по-специално при специфични проекти от голямо европейско значение, установени в приложение III към Решение № 661/2010/ЕС, размерът на ТОЛ таксите може да подлежи на други форми на промяна с цел да се осигури търговската жизнеспособност на тези проекти, когато те са подложени на пряка конкуренция с други видове транспорт. Получената структура на таксите трябва да бъде линейна, пропорционална, да бъде публично разгласена и да бъде достъпна за всички ползватели при едни и същи условия, и да не води до допълнителни разходи, които да се прехвърлят върху други ползватели под формата на по-високи ТОЛ такси. Комисията проверява спазването на тези условия преди прилагането на въпросната структура на таксите.

Член 7й

1. ТОЛ таксите и таксите за ползване се прилагат и събират и плащането им се наблюдава по начин, който създава възможно най-малко затруднения за свободния поток на трафика и позволява да се избегнат всякакви задължителни проверки и контрол по вътрешните граници на Съюза. За тази цел държавите-членки си сътрудничат за установяване на методи, които позволяват на превозвачите да плащат ТОЛ такси и такси за ползване 24 часа в денонощието, най-малко в главните търговски обекти, като се използват общоприетите начини на плащане, във и извън държавите-членки, в които те се прилагат. Държавите-членки осигуряват адекватни съоръжения на пунктовете за събиране на ТОЛ такси и такси за ползване, така че да поддържат нормални стандарти за безопасност по пътищата.

2. Разпоредбите за събиране на ТОЛ такси и такси за ползване не могат да поставят нередовните ползватели на пътната мрежа в необосновано неизгодно положение по финансов или друг начин. По-специално, когато държава-членка събира ТОЛ такси или такси за ползване изключително чрез система, която изисква използването на бордово устройство в превозното средство, тя трябва да гарантира, че подходящите бордови устройства, съответстващи на изискванията на Директива 2004/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за оперативната съвместимост на електронни системи за пътно таксуване в Общността (****), могат да бъдат получени от всички ползватели при разумни административни и икономически условия.

3. Ако дадена държава-членка налага на превозно средство ТОЛ такса, в предоставена на превозвача квитанция се означават общият размер на ТОЛ таксата, размерът на таксата за инфраструктура и/или размерът на таксата за външни разходи, по възможност с електронни средства.

4. Където е икономически осъществимо, държавите-членки налагат и събират такси за външни разходи чрез електронна система, която отговаря на изискванията на член 2, параграф 1 от Директива 2004/52/ЕО. Комисията насърчава сътрудничеството между държавите-членки, което може да се окаже необходимо за осигуряване на оперативната съвместимост на европейско равнище на електронните системи за събиране на ТОЛ такси.

Член 7к

Без да се засягат членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз, настоящата директива не оказва въздействие върху свободата на държавите-членки, които въвеждат система за ТОЛ такси и/или такси за ползване на инфраструктура, да предоставят подходящи компенсации за тези такси.

(*) ОВ L 370, 31.12.1985 г., стр. 8.

(**) ОВ L 204, 5.8.2010 г., стр. 1.

(***) ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114.

(****) ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 124.“

3. След член 8а се вмъква следният член:

„Член 8б

1. Две или повече държави-членки могат да си сътрудничат при въвеждането на обща система за ТОЛ такси, приложима на техните територии като цяло. В такъв случай тези държави-членки гарантират, че Комисията е информирана за това сътрудничество, както и за последващата експлоатация на системата и нейното евентуално изменение.

2. Общата система за ТОЛ такси подлежи на условията, установени в членове 7—7к. Други държави-членки могат да се присъединяват към общата система.“

4. В член 9 параграфи 1а и 2 се заменят със следното:

„1а. Настоящата директива не възпрепятства недискриминационното прилагане от държавите-членки на регулаторни такси, специално насочени към намаляване на задръстванията на движението или на въздействието върху околната среда, включително лошото качество на въздуха, на който и да е път, разположен в градска зона, включително пътища от трансевропейската мрежа, които пресичат градски зони.

2. Държавите-членки определят предназначението на приходите, получени по силата на настоящата директива. За да се осигури възможност за развитие на транспортната мрежа като цяло, приходите от такси за инфраструктура и от таксите за външни разходи, или финансовият еквивалент на тяхната стойност, се използват в полза на транспортния сектор и за оптимизиране на цялата транспортна система. По-специално приходите, получени от таксите за външни разходи, или финансовият еквивалент на тяхната стойност, следва да се изразходват за превръщането на транспорта в по-устойчив, включително за един или повече от следните елементи:

- а) улесняване на ефективното ценообразуване;
- б) намаляване на замърсяването от автомобилния транспорт при източника;
- в) смекчаване на последиците от замърсяването от автомобилния транспорт при източника;
- г) подобряване на показателите за CO₂ и на енергийната ефективност на превозните средства;
- д) разработване на алтернативна инфраструктура за ползвателите на транспорта и/или увеличаване на съществуващия капацитет;
- е) предоставяне на подкрепа за трансевропейската транспортна мрежа;
- ж) оптимизиране на логистиката;
- з) подобряване на пътната безопасност; и
- и) осигуряване на сигурни места за паркиране.

Настоящият параграф се счита за прилаган от държавите-членки, при условие че разполагат със и прилагат политики за фискална и финансова подкрепа, които насърчават финансовата подкрепа за трансевропейската пътна мрежа, и които имат еквивалентна стойност от най-малко 15 % от приходите, генерирани от инфраструктурата и от таксите за външни разходи във всяка държава-членка.“

5. Членове 9б и 9в се заменят със следното:

„Член 9б

Комисията улеснява диалога и обмена на практически технически опит между държавите-членки във връзка с прилагането на настоящата директива и особено на приложението.

Член 9в

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно механизмите за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (*).

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 9г

Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз относно:

- адаптирането на приложение 0 към достиженията на правото на Съюза;
- адаптирането на формулите в раздели 4.1 и 4.2 от приложение IIIa към научно-техническия напредък.

За делегираните актове, посочени в настоящия член, се прилагат процедурите, предвидени в членове 9д, 9е и 9ж.

Член 9д

1. Правомощието за приемане на делегираните актове, посочени в член 9г, се предоставя на Комисията за неограничен срок.
2. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.
3. Правомощието за приемане на делегирани актове се предоставя на Комисията при условията, предвидени в членове 9е и 9ж.

Член 9е

1. Делегирането на правомощия, посочено в член 9г, може да бъде оттеглено от Европейския парламент или от Съвета.
2. Институцията, започнала вътрешна процедура за вземане на решение дали да оттегли делегирането на правомощия, полага усилия да уведоми другата институция и Комисията в разумен срок, преди да вземе окончателното решение, като посочва делегираните правомощия, които могат да бъдат оттеглени, както и евентуалните причините за оттеглянето.
3. С решението за оттегляне се прекратява делегирането на правомощия, посочени в същото решение, като решението поражда действие незабавно или на по-късна дата, посочена в него. Решението за оттегляне не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила. То се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 9ж

1. Европейският парламент или Съветът могат да възразят срещу делегиран акт в срок от два месеца от датата на нотификацията.

По инициатива на Европейския парламент или на Съвета този срок се удължава с два месеца.

2. Ако към момента на изтичането на посочения срок нито Европейският парламент, нито Съветът не е възразил срещу делегирания акт, той се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* и влиза в сила на посочената в него дата.

Делегираният акт може да се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* и да влезе в сила преди изтичането на посочения срок, ако Европейският парламент и Съветът са информирали Комисията за намерението си да не правят възразения.

3. Ако Европейският парламент или Съветът възразят срещу делегиран акт, той не влиза в сила. Институцията, която възразява срещу делегирания акт, посочва причините за това.

(*) ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.“

6. В член 10, параграф 1 думите „Европейските общности“ се заменят с думите „Европейския съюз“.
7. След член 10 се вмъква следният член:

„Член 10а

1. Сумите в евро, установени в приложение II, и сумите в центове, установени в таблици 1 и 2 от приложение IIIб, се преразглеждат на всеки две години, започвайки на 1 януари 2013 г., за да се отчетат промените в хармонизирания индекс на потребителските цени в ЕС, с изключение на енергията и непреработените храни (както се публикува от Комисията (Евростат).

Сумите се адаптират автоматично, като се увеличават основната сума в евро или центове чрез процентна промяна в посочения индекс. Получените суми се закръглят до най-близката стойност в евро по отношение на приложение II, до една десета от centa по отношение на таблица 1 от приложение IIIб и до една стотна от centa по отношение на таблица 2 от приложение IIIб.

2. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* адаптираните стойности, посочени в параграф 1. Тези адаптирани стойности влизат в сила в първия ден от месеца след публикуването им.“

8. Член 11 се заменя със следното:

„Член 11

1. До 16 октомври 2014 г. и на всеки четири години след това държавите-членки, които налагат такси за външни разходи и/или такси за инфраструктура, изготвят доклад за ТОЛ таксите, включително концесионните ТОЛ такси, наложени на тяхната територия, и го изпращат

до Комисията, която го предоставя на разположение на другите държави-членки. Този доклад може да изключва системите на ТОЛ такси, които са били вече въведени към 10 юни 2008 г. и не включват такси за външни разходи, ако тези системи продължават да са в сила, и при условие че не са съществено изменени. Докладът съдържа информация за:

- а) среднопретеглената такса за външни разходи и специфичните размери, наложени за всяка комбинация от класа на превозното средство, вида на пътя и периода от време;
- б) промяната на таксите за инфраструктура в зависимост от типа превозно средство и периода от време;
- в) среднопретеглената такса за инфраструктура и общия приход от таксата за инфраструктура;
- г) общия приход от таксите за външни разходи; и
- д) действията, които са предприети съгласно член 9, параграф 2.

2. До 16 октомври 2015 г. Комисията, подпомагана от комитета, посочен в член 9в, представя доклад пред Европейския парламент и Съвета за изпълнението и въздействието на настоящата директива, по-специално по отношение на ефективността на разпоредбите относно възстановяването на разходите във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика, и относно включването на превозни средства, които са по-тежки от 3,5 тона и по-леки от 12 тона. Докладът съдържа също основан на непрекъснато наблюдение анализ, както и оценка, наред с другото на:

- а) ефективността на мерките, предвидени в настоящата директива, за преодоляване на негативното въздействие на автомобилния транспорт, като се отчита по-специално въздействието върху географски изолирани и периферни държави-членки;
- б) последствията от изпълнението на настоящата директива за насочване на ползвателите към най-екологичните и ефикасни транспортни решения и включва информация за въвеждането на такси за изминатото разстояние;
- в) прилагането и въздействието на променливостта на таксите за инфраструктура, посочена в член 7ж, върху намаляването на замърсяването на въздуха по места и на задръстванията. Докладът също така преценява дали максималната промяна и пиков период, както е посочено в член 7ж, са достатъчни, за да позволят правилното функциониране на механизма за промяна;
- г) научния прогрес в изчисляването на външните разходи с цел тяхното интернализиране; и
- д) напредъка към прилагане на такси спрямо ползвателите на пътищата и начините за постепенно хармонизиране на системите за таксуване, прилагани за товарните автомобили.

Докладът също оценява използването на електронни системи за налагане и събиране на такси за инфраструктурни разходи и такси за външни разходи и степента на тяхната оперативна съвместимост съгласно Директива 2004/52/ЕО.

3. Докладът се придружава при необходимост от предложение до Европейския парламент и до Съвета за по-нататъшно преразглеждане на настоящата директива.

4. До 16 октомври 2012 г. Комисията представя доклад с обобщение на останалите мерки, като провежданата регулаторна политика за интернализиране или намаляване на външните разходи във връзка с околната среда, шума и човешкото здраве от всички видове транспорт, включително правното основание и използваните максимални стойности.

За да се осигури честна интермодална конкуренция, като същевременно постепенно се налагат такси за външни разходи на всички видове транспорт, докладът включва график на мерките, които остава да се предприемат по отношение на други видове транспорт или превозни средства и/или елементите на външните разходи, които все още не са взети предвид, като се отчете напредъкът при преразглеждането на Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (*).

(*) ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.“

9. Приложение III се изменя, както следва:

а) първа алинея се заменя със следното:

„Настоящото приложение съдържа основните принципи за изчисляване на среднопретеглената такса за инфраструктура, както е посочено в член 7б, параграф 1. Задължението таксите за инфраструктура да са свързани с разходите не засяга свободата на държавите-членки в съответствие с член 7б, параграф 2 да не възстановяват изцяло разходите чрез приходи от такси за инфраструктура или правото им в съответствие с член 7е да променят размера на отделни такси за инфраструктура спрямо усреднената величина.“;

б) във втора алинея думата „Общността“ се заменя с думата „Съюза“;

в) в точка 1, второ тире, думите „член 7а, параграф 1“ се заменят с думите „член 7б, параграф 2“.

10. След приложение III се вмъква текстът, предвиден в приложението към настоящата директива.

Член 2

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 16 октомври 2013 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Задълженията за транспониране и изпълнение на настоящата директива не се отнасят за държави-членки, до колкото на тяхна територия не се прилага нито ТОЛ такси, нито такси за ползване.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство, които приемат в областта, обхваната от настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила в деня след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 27 септември 2011 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

M. DOWGIELEWICZ

ПРИЛОЖЕНИЕ

„ПРИЛОЖЕНИЕ IIIa

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА НАЛАГАНЕ НА ТАКСА ЗА ВЪНШНИ РАЗХОДИ

В настоящото приложение се предвиждат минималните изисквания за налагане на такса за външни разходи и за изчисляване на максималната среднопретеглена такса за външни разходи.

1. Засегнати части от пътната мрежа

Държавите-членки уточняват подробно частите от своите пътни мрежи, които ще подлежат на облагане с такса за външни разходи.

Когато държава-членка избере да наложи такса за външни разходи единствено за част или части от пътната мрежа, които попадат в обхвата на настоящата директива, частта или частите се избират след оценка, която установява, че:

- използването от превозни средства на пътищата, за които се прилага такса за външни разходи, причинява вреди за околната среда, по-големи от онези, причинени средно на други части от пътната мрежа, които попадат в обхвата на настоящата директива и не подлежат на облагане с такса за външни разходи, или
- прилагането на такса за външни разходи за други части от пътната мрежа, които попадат в обхвата на настоящата директива, може да има неблагоприятни последици за околната среда или за безопасността по пътищата или налагането и събирането на такса за външни разходи за тях би довело до прекомерни разходи.

2. Обхванати превозни средства, пътища и периоди

Държавата-членка уведомява Комисията за класификацията на превозните средства, в съответствие с която се определя ТОЛ таксата. Тя също уведомява Комисията за местоположението на пътищата, които подлежат на облагане с по-високи такси за външни разходи (наричани по-нататък „крайградски пътища (включително автомагистрали)“) и пътищата, които подлежат на облагане с по-ниски такси за външни разходи (наричани по-нататък „междуградски пътища (включително автомагистрали)“).

Когато е приложимо, тя също уведомява Комисията за точните периоди, съответстващи на нощния период, през които може да бъде приложена по-висока такса за външни разходи във връзка с шума, за да се отчете по-голямото въздействие на шума като дразнител.

Класификацията на пътищата като крайградски пътища (включително, автомагистрали) и междуградски пътища (включително автомагистрали) и определянето на периоди се основава на обективни критерии, свързани с равнището на излагане на пътищата и техните околности на замърсяване, като гъстотата на населението и годишния брой на регистрираните максимални стойности на замърсяването, измерени в съответствие с настоящата директива. Използваните критерии се включват в уведомлението.

3. Размер на таксата

За всеки клас превозно средство, вид на пътя и период държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, определят единен специфичен размер. Получената структура на таксите, включително началото и краят на всеки нощен период, през който таксата за външни разходи включва и разход за шумово замърсяване, е прозрачна, разгласява се публично и е достъпна за всички ползватели при едни и същи условия. Публикуването следва да се осъществи своевременно преди началото на прилагането. Всички параметри, данни и друга информация, необходими за разбирането на това как са изчислени различните елементи на външните разходи, се оповестяват публично.

При определяне на таксите държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, се ръководят от принципа на ефективното ценообразуване, чийто резултат е цена, близка до пределната социална цена за използването на превозното средство, обект на таксата.

Таксата се определя, след като се вземат предвид и рискът от отклоняване на трафика, заедно с неблагоприятните последици за безопасността по пътищата, за околната среда и за задръстванията, и възможностите за намаляване на тези рискове.

Държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, контролира ефективността на схемата за таксуване за ограничаване на вредите върху околната среда от автомобилния транспорт. При необходимост тя коригира на всеки две години структурата и специфичния размер на таксата, определена за даден клас превозно средство, вид на пътя и период, в зависимост от промените в предлагането и търсенето на транспортни услуги.

4. Елементи на външните разходи**4.1. Разходи във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика**

Когато държава-членка избере да включи всички или част от разходите, свързани със замърсяването на въздуха, причинено от трафика, в такса за външни разходи, държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, изчисляват дължимите разходи, свързани със замърсяването на въздуха, причинено от трафика, като прилагат следната формула или като вземат единичните стойности от таблица 1 на приложение IIIб, ако последните са по-ниски:

$$PCV_{ij} = \sum_k EF_{ik} \times PC_{jk}$$

където

— PCV_{ij} = разход от замърсяване на въздуха от превозно средство от клас i на път от вид j (евро/превозно средство.километър)

— EF_{ik} = коефициент на емисиите на замърсител k и клас превозно средство i (грам/превозно средство.километър)

— PC_{jk} = паричният разход от замърсител k за вид на пътя j (евро/грам)

Коефициентите на емисиите са същите като тези, използвани от държавите-членки за изготвяне на националните инвентаризации на емисиите, предвидени в Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители ⁽¹⁾ (което изисква използване на Ръководството на ЕМЕП/CORINAIR за инвентаризацията на емисиите ⁽²⁾). Паричният разход от замърсителите се оценява от държавата-членка или от независим орган, ако има такъв, при отчитане на най-новите достижения в тази област.

Държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, може да прилага научно доказани алтернативни методи за изчисляване на стойността на разходите във връзка със замърсяването на въздуха, като използва данни от измервания на замърсители на въздуха и местната стойност на паричните разходи от замърсители на въздуха, при условие че резултатите не надхвърлят единичните стойности, посочени в таблица 1 от приложение IIIб, за нито един клас превозни средства.

4.2. Разходи във връзка с шумовото замърсяване, причинено от трафика

Когато държава-членка избере да включи всички или част от разходите във връзка с шумовото замърсяване, причинено от трафика, в такса за външни разходи, държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, изчислява дължимите разходи, свързани с шумовото замърсяване, причинено от трафика, като прилага следните формули или като взема единичните стойности от таблица 2 от приложение IIIб, ако последните са по-ниски:

$$NCV_j \text{ (ежедневно)} = e \times \sum_k NC_{jk} \times POP_k / WADT$$

$$NCV_j \text{ (ден)} = a \times NCV_j$$

$$NCV_j \text{ (нощ)} = b \times NCV_j$$

където

— NCV_j = разход от шумово замърсяване от едно тежкотоварно превозно средство на път от вид j (евро/превозно средство.километър)

— NC_{jk} = разход от шумово замърсяване на човек, който на път от вид j е изложен на ниво на шума k (евро/човек)

— POP_k = население, изложено на ежедневно ниво на шум k на километър (човек/километър)

— $WADT$ = среднопотеглен всекидневен трафик (еквивалент на лек автомобил)

— a и b са коефициенти на претегляне, определени от държавата-членка по начин, който позволява получената среднопотеглена такса за шум на километър пробег на превозно средство да не надхвърля NCV_j (ежедневно).

Шумовото замърсяване, причинено от трафика, се отнася до въздействието върху нивата на шума, измерени близо до точката на излагане и зад антишумовите бариери, ако има такива.

Населението, изложено на ниво на шума k , се взема от стратегическите карти на шума, изготвени съгласно член 7 от Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда ⁽³⁾.

Разходът на човек, изложен на ниво на шума k , се оценява от държавата-членка или от независим орган, ако има такъв, при отчитане на най-новите достижения в тази област.

За среднопотегления всекидневен трафик се прилага коефициент на еквивалентност „ e “, непревишаващ 4, при отразяването на разликата между тежкотоварните превозни средства и леките автомобили.

⁽¹⁾ ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22.

⁽²⁾ Методика на Европейската агенция за околната среда <http://reports.eea.europa.eu/EMEP/CORINAIR5/>.

⁽³⁾ ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12.

Държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, може да прилага научно доказани алтернативни методи за изчисляване на разходите от шумово замърсяване, при условие че резултатите не превишават единичните стойности, посочени в таблица 2 от приложение IIIб.

Държавата-членка или независимият орган, ако има такъв, може да установи диференцирани такси за шумово замърсяване, за да насърчи използването на по-безшумни превозни средства, при условие че това няма да доведе до дискриминация срещу чуждестранни превозни средства. Ако се въведат диференцирани такси за шумово замърсяване, таксите за най-шумната категория превозни средства не може да превишават единичните стойности, посочени в таблица 2 от приложение IIIб, и не може да надхвърлят четирикратния размер на таксата за шум за най-безшумното превозно средство.

ПРИЛОЖЕНИЕ IIIб

МАКСИМАЛНА СРЕДНОПРЕТЕГЛЕНА ТАКСА ЗА ВЪНШНИ РАЗХОДИ

В настоящото приложение се установяват параметрите за изчисляване на максималната среднопретеглена такса за външни разходи.

1. Максимални разходи във връзка със замърсяването на въздуха, причинено от трафика:

Таблица 1: Максимални стойности на разходите във връзка със замърсяването на въздуха, които подлежат на облагане с такса

Цент/превозно средство.километър	Крайградски пътища (включително автомагистрали)	Междуградски пътища (включително автомагистрали)
EURO 0	16	12
EURO I	11	8
EURO II	9	7
EURO III	7	6
EURO IV	4	3
EURO V	0	0
След 31 декември 2013 г.	3	2
EURO VI	0	0
След 31 декември 2017 г.	2	1
Превозни средства, замърсяващи по-малко от EURO VI	0	0

Стойностите в таблица 1 могат да бъдат умножени по коефициент с максимална стойност 2 в планинските райони, доколкото това е оправдано от наклона на пътищата, височината и/или температурните инверсии.

2. Максимални разходи във връзка с шумовото замърсяване, причинено от трафика

Таблица 2: Максимални стойности на разходите във връзка с шума, които подлежат на облагане с такса

Цент/превозно средство.километър	Ден	Нощ
Крайградски пътища (включително автомагистрали)	1,1	2
Междуградски пътища (включително автомагистрали)	0,2	0,3

Стойностите в таблица 2 могат да бъдат умножени по коефициент с максимална стойност 2 в планинските райони, доколкото това е оправдано от наклона на пътищата, температурните инверсии и/или амфитеатралния ефект на долините.

ИЗЯВЛЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ТАБЛИЦИТЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

„Комисията припомня ангажимента си да направи необходимото държавите-членки да съставят таблици на съответствието с мерките, които са приели за транспонирането на директивата на ЕС, и да съобщят за тях на Комисията в рамките на транспонирането на законодателството на ЕС в интерес на гражданите, по-доброто законотворчество и повишаването на законодателната прозрачност, с цел подпомагане на проверката за съответствието на националните разпоредби с тези на ЕС.

Комисията изразява съжаление поради липсата на подкрепа за разпоредбата, включена в предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за ползване на определени инфраструктури (относно „Евровинетката“), която имаше за цел да направи задължително съставянето на таблици за съответствие.

В дух на компромис и с оглед да се гарантира незабавното приемане на предложението, Комисията може да приеме включената в текста задължителна разпоредба за таблиците на съответствието да се замести със съответното съображение, в което държавите-членки се насърчават да следват тази практика. В рамките на дванадесет месеца след приемането на това споразумение в пленарна зала Комисията ще информира и ще изготви доклад в края на периода за транспониране относно практиката на държавите-членки за съставяне за себе си и в интересите на ЕС на свои собствени таблици, като в доклада ще покаже, доколкото е възможно, съответствието между директивата и мерките за транспониране, и ще осигури публичен достъп до тях.

Позицията на Комисията по това досие обаче не следва да се счита за прецедент. Комисията ще продължи усилията си за намиране, заедно с Европейския парламент и Съвета, на подходящо решение на този хоризонтален институционален въпрос.“

ИЗЯВЛЕНИЕ НА УНГАРСКОТО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО И НА ПРЕДСТОЯЩИТЕ ПОЛСКО, ДАТСКО И КИПЪРСКО ПРЕДСЕДАТЕЛСТВА НА СЪВЕТА

„С настоящото изявление се декларира, че споразумението, постигнато между Европейския парламент и Съвета по време на тристранната среща на 23 май 2011 г., по отношение на директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за използване на определени инфраструктури („Евровинетка“) не засяга резултата от междуинституционалните преговори относно таблиците за съответствие.“

ИЗЯВЛЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

„Европейският парламент изразява съжаление, че Съветът не е готов да приеме задължителното публикуване на таблиците за съответствие във връзка с предложението за изменение на Директива 1999/62/ЕО. С настоящото се декларира, че споразумението, постигнато между Европейския парламент и Съвета по време на тристранната среща на 23 май 2011 г., по отношение на директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 1999/62/ЕО относно заплащането на такси от тежкотоварни автомобили за ползване на определени инфраструктури („Евровинетка“) не засяга резултата от междуинституционалните преговори относно таблиците за съответствие.

Европейският парламент призовава Европейската комисия да го информира в рамките на дванадесет месеца след приемането на това споразумение в пленарна зала и да изготви доклад в края на периода за транспониране относно практиката на държавите-членки за съставяне на техни собствени таблици, в който да се вижда, доколкото е възможно, съответствието между посочената директива и мерките за транспониране, и да осигури публичен достъп до тях.“
